

NORGES BANKS
BIBLIOTEK

L D V,

angaaende

P e n g e v æ s e n e t.

NORGES BANKS
BIBLIOTEK

Stockholms Slot den 14de Juni 1816.

Nr. 2720

332 48.1

6/92

Christiania.

Trykt hos Chr. Grøndahl.

Si Carl, af Guds
Naade Konge til Sverige
og Norge, de Gothers og
Wenders *rc. rc. rc.*, Hertug til Slesvig, Hol-
steen, Stormarn og Dithmarsken, Greve til Oldenborg
og Delmenhorst *rc. rc.*

Gjøre vittterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentli-
ge Storthings Beslutning af 9de April dette Aar, saalydende:

§. 1.

Rigets Penge-Genhed skal herefter være Norske Speciedalere, indbeelte i 120
Skillinge, eller 5 Rigsbortere, af den Gehalt, at $9\frac{1}{2}$ Daler udmyntes af en Mark
fint Sølv Edlöst Vegt.

§. 2.

Med grov Courant forstaaes den Mynt, som herefter udmyntes til hele og hal-
ve Speciedalere af 14lødigt, Femtebeel-Species af 11lødigt og Femtendebeel-
Species af 8lødigt Sølv, samt al Dansk-Norsk Courant og Species-Sølvmynt
paa Dtteffillinger og derover; de saakaldte Uhsfetske Penge og de Dtteffillinger,
som ere udmyntede efter Aaret 1807, alene undtagne.

§. 3.

Skillemynt bliver for Eftertiden:

a) al Dansk-Norsk Sølvmynt under Dtteffillinger; samt de efter Aaret 1807
myntede Dtteffillinger, og Kobbermynten af 1771; dog med den Forandring,
at de efter Udgangen af Aaret 1807 udmyntede Sølvstreffillinger og Dtte-

- Stillinger nedsættes, de første til Trestillinger og de sidste til Fyrestillinger.
- b) Norske Døstillinger og Firestillinger, som herefter slaes af 4lødigt Sølv, til 10 $\frac{1}{2}$ Daler Species af Marken sin Edlsth Begt; og
- c) Norske Eenstillinger, som herefter udmyntes af Kobber, 40 Stykker paa eet Pund Edlsth Begt.

Den nye Skillemynt sættes ikke i Omlob førend ved Rigsbankseidernes Indløsning (§. 13.), og den højeste Sum, som, indtil anderledes ved Lov vorder bestemt, deraf maa udmyntes, skal være 100,000 Daler Species.

§. 4.
De saaledes i §§. 2 og 3 ommeldte Mynter skulle i alle Betalinger gaae og gjælde, samt af Enhver antages for deres paalydende eller senere lovbestemte Værdie. Dog er Ingen forbanden til paa eensgang at modtage af Skillemynten mere end een Daler Species.

§. 5.
Myntindretningerne maae kun oprettes for Stats-Cassens Regning. De sættes i Gang efter de nu gjældende eller herefter af Kongen udstedende Reglementer.

§. 6.
Enhver, som til en Myntindretning indleverer myntmæssigt Metal, er berettiget til at erholde samme, uden usornødent Ophold, udmyntet til den Sort Norsk grov Courant, han forlanger, imod Afdrag af 2 Procent i Myntningsomkostninger for hele og halve Species, og 2 $\frac{1}{2}$ Procent for de mindre Myntsorter.

§. 7.
Der skal oprettes en ny Bank under Navn af Norges Bank, hvis Fond ei maa være under 2 Millioner og ei over 3 Millioner Speciesdaler i Sølv.

§. 8.
Dersom der for en saadan Fond ei subscriberes inden 3 Maaneder, efterat Stortinget dertil har udstædt Indbydelse, skal den tilveiebringes ved tyngne Indskud, som lignes paa Formuen i Overensstemmelse med Forordningen af Dags Dato. De øvrige Bestemmelser om Bankindretningen indeholdes i en særskilt udsærdiget Actoi eller Fundation.

§. 9.
Den nævrende midlertidige Rigsbank vedbliver, indtil dens Repræsentativer og Forordninger ere indløste, men, saasnart den nye Bank aabnes, indskrænkes Rigsbankens Virksomhed blot til de Forretninger, som med hui Indløsning ere forbundne.

§. 10.

Rigsbankens Direction skal ufortøvet til Regjeringen opgøve den circulerende Seddelmasses Størrelse, hvilken under ingen Omstændighed maa forøges. Ligeledes skal bemeldte Direction opgive Total-Beløbet af Rigsbankens i Behold havende ubrugte Sedler, med Forklaring om Special-Beløbet af hvert Slags, og disse, eller deres Beløb i andre Rigsbanksedler, skulle inden en Maaned herefter tilintetgøres tilligemed Apparaterne til Seddel-Forsærdigelsen.

§. 11.

Inden 2 Maaneder efter denne Anordnings Bekjendtgjørelse skal Rigsbankens Direction aflægge Regnskab for Bankens Bestyrelse til den Tid, hvilket Regnskab revideres, og offentliggøres saaledes, som Grundlovens 75. §. Lit. k. bestemmer.

§. 12.

I det Skatteaar, der udløber med 30te Juni 1817, indbrages ved en almindelig Skat paa Formue og Næring, overensstemmende med Skatteforordningen af Dags Dato, en Sum af To Millioner Rigsbankbaler Navne-Værdie i Rigsbanksedler for at tilintetgøres.

§. 13.

I det Seneste inden Udgangen af Aaret 1817 skulle alle de øvrige circulerende Rigsbanksedler uforbigængelig af Rigsbanken være indløste med den nye Banks Sedler og Skillemynt, efter et Forhold af $\frac{1}{16}$ Specie eller 12 Skilling for 1 Rddlr. Navne-Værdie.

Inden samme Tid skal og Rigsbanken have sine For skrivelser indfrie. Det til Seddel-Indløsningen fornødne Laan dækkes ved Skat paa Formue og Næring. (§. 12.)

§. 14.

De ubrugte, indbragne og indløste Rigsbanksedler (§§. 10, 12 og 13) skulle, de førstnævnte paa eengang og de øvrige maanedligen, under saadant Tilfyn, som Kongen forordner, offentlig forevises og opbrændes; ligesom og Beløbet af hver enkelt Sort af de saaledes tilintetgjorte Sedler skal noteres i Bankens Bøger, og bekjendtgøres i Rigets offentlige Tidender.

§. 15.

Indtil den Tid, som Rigsbankens Direction ifølge §. 13 fastsætter til Seddelmassens endelige Indløsning, er udløben, skulle Rigsbanksedlerne uvægerligen mødges som Speciessedler efter det ved bemeldte §. bestemte Indløsnings-Forhold;

og nogen anden lovbestemt Cours maa fra nu af ikke finde Steb enten paa Rigsbankens eller den nye Banks Repræsentativer.

§. 16.

Den Rigsbanken ved Forordningen af 5te Januar 1813 tillagte, og ved Forordningen af 9de Juli s. N. nærmere fordeelte Hæftelse i faste Eiendomme vedbliver som Hypothek for Rigsbankseblerne, indtil disse ere inddragne og indløste samt de til Indløsningen laante Summer betalte; men Hæftelsen kan, i Overeensstemmelse med førstnævnte Forordnings 7. §., ingensinde fordres indbetalt.

§. 17.

Hvad der allerede maatte være erlagt af den i §. 16 ommeldte Rigsbankhæftelse, være sig Capital eller Rente, betales tilbage med samme Nominal-Beløb, hvormed det er blevet erlagt, og for Eftertiden svares ei heller Renter af Hæftelsen, medmindre samtlige til Rigsbank-Repræsentativernes Indfrielse nu paalagte Forpligtelser ikke nøiagtigen opfyldes.

§. 18.

I Stiftskæderne skal det være tilladt strax at oprette Interessentkæber, som maa udstæde Sedler til Ublaas og Discontering, hvilke Sedler dog kun blive tvunget Betalingsmiddel blandt Interessenterne selv.

Disse midlertidige Låane- og Disconto-Indretninger vedvare, indtil anderledes ved Lov vorder befalet.

Forøvrigt findes deres Pligter og Rettigheder bestemte i en særskilt Anordning.

§. 19.

Ingen Contract eller Forhandling om Penge, som herefter baade sluttes og skal fuldbyrdes her i Riget, skal have mindste Retts-Virkning, naar den ikke indgaaes og afsluttes i Norske Species (§. 1.), som den eneste indenlandske Pengesort, hvori Noget kan vente Paastand om Betaling antagen, enten af Domstolene eller af de offentlige Auctoriteter.

§. 20.

De hidtil udstædte, eller herefter udstædende For skrivelser og Contracter, der lyde paa rede Sølv, kunne ikke imod Creditorernes Villie fyldestgøres med noget andet Betalingsmiddel end rede Sølv.

§. 21.

Det Samme (§. 20.) gjaelder om de omstrevne Capitaler, som Debitorerne ville udbetale i den Lid, hvori Creditorerne, ifølge Forordn. af 5te Januar 1813

§. 26, confereret med Loven af 29de Septbr. 1815, ere uberettigede til at op-
 sige det fulde Beløb, og saaledes ophæves den 2den §. i Forordn. af 14de Septbr.
 1813, der i dette Tilfælde sætter Rigsbanksedler efter Dagens Cours ved Siden
 af det fulde Solv.

§. 22.

Forpligtet bliver saaledes Rigsbankens som den nye Banks Repræsentativer,
 naar de præsteres i Overensstemmelse med denne Anordnings Forrifter, fuldgyl-
 digt Betalingsmiddel.

§. 23.

Forpligtelser til Venge-Præstationer i Solv-Værdie, som grunde sig paa Sjælds-
 breve eller paa Contracter, der ikke ere af den i §. 26. Citr. b. anførte Bestaffenhed,
 skulle fyldesgjøres efter følgende Regler:

- a) De ældre, som ifølge Forordn. af 5te Januar 1813 ere omstrevne eller over-
 gaaede fra Dansk Courant til Rigsbankpenge, indfries med $\frac{1}{2}$ Specie for
 hver Rigsbankdaler Solv-Værdie af det Beløb, som tilkommer Creditor, paa
 den Tid Udbetalingen finder Sted; og nyde Debitorerne fremdeles Godt af de
 hidtil gjældende Løbestemmelser, hvorved dem tilstaaes Rente-Moderation
 og Frist med Capitalernes Betaling, eller og Afkortning i Capitalbeløbet, naar
 Creditorerne opgive samme, forinden den bevilgede Frist er udløben.
- b) De yngre, i Rigsbankpenge Solv-Værdie oprindeligen paadragne, gaae med hver
 Rigsbankdaler Solv-Værdie af den paalydende Sum over til Species, saaledes:
 De, der ere indgaaede forinden 1ste Febr. 1814, til $\frac{1}{2}$ Specie (5 Rigsbankdaler
 Ravne-Værdie); de i Tidsrummet imellem 31te Jan. 1814 og 1ste Febr. 1815
 indgaaede, til $\frac{3}{4}$ Specie ($3\frac{1}{2}$ Rbd. R. B.); de i Perioden imellem 31te Januar og
 1ste August 1815 indgaaede, til $\frac{1}{2}$ Specie (3 Rbd. R. B.); de imellem 31te Juli
 1815 og 1ste Febr. 1816 indgaaede, til $\frac{1}{4}$ Specie ($2\frac{1}{2}$ Rbd. R. B.); og de senere
 inden denne Anordnings Kundgjørelse paadragne, til $\frac{1}{2}$ Specie (2 Rbd. R. B.).
 Dog blive de efter 31te Jan. 1814 betingede Afgifter og Leiesummer, saafremt
 de ei ere høiere, end de af de selv samme Gjenstande vare tilforn, at omsætte til $\frac{1}{2}$
 Specie for hver Rigsbankdaler Solv-Værdie af deres fulde oprindelige Beløb.

§. 24.

Forpligtelser af den i §. 23 ommeldte Natur, men indgaaede i Rigsbankpenge
 Ravne-Værdie, opfyldes uden Hensyn til deres Alder ved Betaling af 1 Specie for
 hver 10 Rbdlr. R. B.

§. 25.

Forsaavidt Middelkallet af flere Aars Kapituls-Taxter har Indflydelse paa Tiende-Udgifter eller andre Præstationer i Penge, bliver samme at udregne saaledes:

- a) I de førend Aaret 1808 satte Kapituls-Taxter anses i Rigsdaler Dansk Courant lige med $\frac{1}{2}$ Specie.
- b) De i Aarene 1808, 1809, 1810, 1811 og 1812 satte Kapituls-Taxter omsættes fra Dansk Courant til Rigsbankpenge Sølv-Værdie efter det Forhold, som den Forordningen af 5te Jan. 1813 vedfæiede Tabel Litt. A. antager mellem disse Pengesorter i de Kvartaler, hvori Taxterne bleve satte, og hver Rigsbankdaler Sølv-Værdie anses da for $\frac{1}{2}$ Specie.
- c) For Aarene 1813, 1814 og 1815 omsættes Kapituls-Taxterne til Species efter Bestemmelserne i §. 23 Litt. b. ved først, forsaavidt de maatte være satte i Navne-Værdi, at beregnes til Rigsbankpenge Sølv-Værdie efter Courfen af 375 mod 200.

§. 26.

Følgende til et fastigt Beløb bestemte Penge-Udgifter, nemlig:

- a) De for Embedsmænd og andre offentlige Besjenter reglementerede Sportler, Diæter, Tolde og Godtgjørelser,
- b) Alt, hvad der efter Lov, Dom og Contract ydes med en Sum, der uforandret gaaer over paa enhver Besidder af den Ting, hvoraf Udgiften svares, saasom: Tiender, Landstylds-Rettigheder, de paa Arvefæste-Steder hvitende Afgifter, Grundleie, med videre,
- c) Lønninger af Bye-Casjer, Communer eller offentlige Stiftelser,
- d) Underholdningspenge, der ere bestemte ved Lov eller Dyrighedens Resolution, og
- e) lovbestemte kaaende Taxter

blive, forsaavidt de ere bestemte førend 1ste Septbr. 1807, at erlægge med $\frac{1}{2}$ Specie for hver Rigsdaler Dansk Courant af deres da værende Beløb; men, naar de have en senere Oprindelse, med $\frac{1}{2}$ Specie for hver Rigsbankdaler Sølv-Værdie, hvortil de enten ifølge Lov ere overgaaede, eller oprindeligen regulerede; dog saaledes, at alle efter 1ode Septbr. 1807 tilstaaede Forhøielser bortfalde, samt at de Sportler eller andre Præstationer, som skulle beregnes procentvis eller efter et andet Forhold til en vis Sum, fremdeles blive at beregne og udrede i samme Pengesort, hvori Hovedsummen er bestemt.

§. 27.

Pensioner, som efter competent Authoritets Bestemmelse udredes enten af Embedet, Bye-Casser, Communer, eller offentlige Stiftelser (den almindelige Enke-Casse og de geistlige Enke-Casser undtagne) blive, uden Hensyn til Tiden, paa hvilken de ere regulerede, at erlægges med $\frac{1}{2}$ Specie for hver Rigsbankdaler Sølvs-Værdie, hvormed de nu for Tiden skulle ydes. Dog bør den Pension, som saaledes svares af et Embede, i intet Tilfælde, formedelst Overgangen fra Sølvs-Værdie til Species, overstige Halvdelen af Embedets virkelige Indkomster, eller noget andet ved Lov bestemt ringere Forhold.

§. 28.

Bestemmelserne i §. 27 ere og anvendelige paa det Bidrag, som et Embede skal udtide til en anden Embedsmands Lønning, offentlige Indretninger eller Fonde.

§. 29.

De paa Dom eller lovmæssig Taxation grundede Forpligtelser til Penge-Præstationer, der ei ere vedvarende, fyldestgjøres, forsaavidt de ere overgaaede fra Dansk Courant til Rigsbankpenge, med $\frac{1}{2}$ Specie for hver Rigsbankdaler Sølvs-Værdie. Ere derimod Summerne oprindelig Rigsbankpenge Sølvs-Værdie, da gaae de over til Species efter de i §. 23. Lit. b. fastsatte Regler.

§. 30.

Forsaavidt de i §§. 26, 27, 28 og 29 omhandlede Præstationer oprindelig ere bestemte i Rigsbankpenge Ravne-Værdie, blive de først at omsætte til Sølvs-Værdie efter den Bank-Cours, som var gjældende paa den Tid, Forpligtelsen opstod, og derefter til Species efter de i enhver af bemeldte Paragrapher givne Forordninger.

§. 31.

I Henseende til Legater, eller aarlige Penge-Udbetalser ifølge testamentariske Dispositioner, skulle følgende Regler være gjældende:

- a) De i Dansk-Courant legerede Summer gaae over til $\frac{1}{2}$ Specie for hver Rbdlr. Sølvs-Værdie, hvormed de, ifølge Forordn. af 16de Novbr. 1813. §§. 12, 13, 14 og 15, skulle udredes.
- b) De i Rigsbankpenge oprindelig legerede Summer erlægges, forsaavidt de ere bestemte i Sølvs-Værdie, efter §. 23. Lit. b.; men, forsaavidt de ere bestemte i Ravne-Værdie, efter §. 24.

§. 32.

Bøder og andre Pengestørrelser, som i Loven eller Anordningerne, ere bestemte i Lod Sølvs, erlægges med $\frac{1}{2}$ Specie for hvert Lod Sølv; men ere de fastsatte i Penge, da forholdes dermed enten efter §. 26 eller efter §. 30.

§. 33.

Statter og Afgifter til Stats-Cassen, som ere forfaldne, men ikke betalte, for- end efter denne Anordnings-Rundgjørelse, tilsvares kun med det Beløb af Rigsbant- penge Navne-Værdie, som ved deres rette Forsalds-Tid skulde have været erlagt.

§. 34.

Den almindelige Rentefod ved alle herefter udstedende For skrivelser, af hvilke Creditor er berettiget til at oppebære Renter, skal være 5 Procent aarligen af Verel- Obligationer, og 4 Procent aarligen af andre Gjeldsbreve. I Henseende til de paa- de allerede udstedte Gjeldsbreve hvilende Renter, der ifølge §§. 23 og 24 gaae over til Species i samme Forhold som Capitalerne, forbliver det derimod ved den hidtil gjældende Lovgivning; dog saaledes, at alle Renter, som først forfalde til Beta- ling; efterat denne Anordning har faaet Fods Kraft, blive, uden Hensyn til Tiden, fra hvilken de skyldes, at erlægges med 10 Rbdl. for hver Specie af det Beløb, som de, efter de foran givne Bestemmelser, komme til at udgjøre; men at derimod de førend Anordningens Rundgjørelse til Betaling forfaldne Renter, som Creditor har ladet henstaae upaaforbrede, kun tilsvares med det Beløb af Navne-Værdie, som Cre- ditor vilde have erholdt ved rette Forsaldstid.

§. 35.

Ligesom det er en Betsølge, at de i denne Anordning givne For skrifter, ingen Indskyldelse kunne have paa de allerede skyldgjorte Penge-Forpligtelser, saaledes skulle de ei heller være anvendelige paa de uafgjorte Fordringer, som forinden dens Bekjendtgjørelse være forfaldne, med mindre Betalingens Udeblivelse hidrører fra Debtors Forsømmelse.

§. 36.

Denne Anordning skal, saasnart muligt, bringes til almindelig Kundskab ved Bekjendtgjørelse i Rigets offentlige Tidender, samt ved Oplæsning paa Thingene og fra Prædikestolene; og skal dens Fods Kraft paa ethvert Sted regnes fra den Tid, den enten paa Thinget eller fra Prædikestolen i Menighedens Hovedkirke er læst.

Øhi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov.

Givet paa Stockholms Slot den 14de Juni 1816.

Under Vor Haand og Rigets Segl.

CARL

Ministerens Fraværelse
Commerhielm.

P. G. Holst.